

Zaak C-499/99

Commissie van de Europese Gemeenschappen tegen Koninkrijk Spanje

„Niet-nakoming — Staatssteun — Steun toegekend aan ondernemingen van
Magefesa-concern — Beschikkingen 91/1/EEG en 1999/509/EG van Commissie
waarbij terugvordering wordt gelast — Niet-uitvoering”

Conclusie van advocaat-generaal J. Mischo van 24 januari 2002 I-6034

Arrest van het Hof (Zesde kamer) van 2 juli 2002 I-6057

Samenvatting van het arrest

1. *Beroep wegens niet-nakoming — Niet-naleving van beschikking van Commissie inzake steunmaatregel van staat — Beschikking waarbij terugvordering van onwettige steun wordt gelast — Verweermiddelen — Volstreekte onmogelijkheid van uitvoering — Beoordelingscriteria — Financiële situatie van schuldenaar (Art. 88, lid 2, EG)*

2. *Steunmaatregelen van de staten — Beschikking waarin Commissie vaststelt dat steun onverenigbaar is met gemeenschappelijke markt — Moeilijkheden bij uitvoering — Verplichting van Commissie en lidstaat, samen te werken bij zoeken naar oplossing die Verdrag eerbiedigt*
(Art. 10 EG en 88, lid 2, EG)
3. *Beroep wegens niet-nakoming — Niet-naleving van beschikking van Commissie inzake steunmaatregel van staat — Beschikking waarbij terugvordering van onwettige steun wordt gelast — Beoordeling van niet-nakoming — In aanmerking te nemen situatie — Situatie bij verstrijken van door Commissie gestelde termijn*
(Art. 88, lid 2, EG)

1. Wanneer tegen de beschikking van de Commissie waarbij de opheffing van een met de gemeenschappelijke markt onverenigbare staatssteun is verlangd, geen rechtstreeks beroep is ingesteld, is het enige verweer dat een lidstaat tegen een door de Commissie krachtens artikel 88, lid 2, EG ingesteld beroep wegens niet-nakoming kan aanvoeren, de volstrekte onmogelijkheid om de beschikking correct uit te voeren.

waardoor de moeilijkheden hadden kunnen worden overwonnen.

Ook de omstandigheid dat de autoriteiten van de lidstaat wegens de financiële situatie van de onderneming die de betrokken steun heeft ontvangen, het uitbetaalde bedrag niet konden terugvorderen, betekent niet dat de uitvoering onmogelijk is, aangezien het de Commissie erom te doen was de steunmaatregel op te heffen. Alleen in het kader van de procedure van vereffening van de onderneming kan worden aangetoond dat er geen activa zijn waarop verhaal kan worden genomen.

Aan de voorwaarde van volstrekte onmogelijkheid van uitvoering is evenwel niet voldaan wanneer de regering van de lidstaat zich ertoe beperkt, de Commissie in kennis te stellen van de juridische, politieke of praktische problemen die de uitvoering van de beschikking meebrengt, zonder tegen de betrokken ondernemingen tot werkelijke actie over te gaan om de steun terug te krijgen en zonder de Commissie alternatieven voor de uitvoering van de beschikking voor te stellen,

(cf. punten 21, 25, 37-38)

2. Een lidstaat die bij de uitvoering van een steunbeschikking van de Commissie op onvoorziene en onvoorziebare moeilijkheden stuit, of zich bewust

wordt van gevolgen die de Commissie niet voor ogen heeft gehad, moet die problemen aan laatstgenoemde voorleggen en daarbij passende wijzigingen van de betrokken beschikking voorstellen. Op grond van het met name in artikel 10 EG tot uitdrukking gebrachte beginsel dat de lidstaten en de gemeenschapsinstellingen over en weer tot loyale samenwerking verplicht zijn, moeten in een dergelijk geval de Commissie en de lidstaat te goeder trouw samenwerken om met volledige inachtneming van de verdragsbepalingen, inzonderheid die betreffende de steunmaatregelen, de moeilijkheden te overwinnen.

(cf. punt 24)

3. In het kader van een beroep krachtens artikel 88, lid 2, EG strekkende tot vaststelling dat een lidstaat zijn verplichtingen niet is nagekomen door niet de nodige maatregelen te treffen om te voldoen aan een beschikking van de Commissie inzake staatssteun, wordt de niet-nakoming beoordeeld op de datum van het verstrijken van de in de beschikking van de Commissie gestelde termijn waarbinnen de lidstaat de Commissie moet medelen welke maatregelen hij overweegt te nemen om de met de gemeenschappelijke markt onverenigbaar verklaarde steun terug te krijgen.

(cf. punt 28)